

Årsplan for perioden oktober 2018 til oktober 2019

Vi har barn med drømmer og verktøy til og nå dem

Adresse: Lundborgveien 9
1890 Rakkestad

Åpningstid: 06.45-17.00

Styrer: Lena-Britt Bergby

Mail: lenabritt.bergby@rakkestad.kommune.no

Tlf: 488 69 403

Facebook: <https://www.facebook.com/Bergenhus-barnehage-596201223768412/>

Foreldrerådet: Mona Fosser

Mail: monafosser@yahoo.com

Tlf: 93617407

RAKKESTAD
mangfold og samhold

Innholdsfortegnelse

Barnehagens visjon og samfunnsmandat	3
Barns medvirkning	4
Lek	5
Omsorg	6
Danning	7
Barnehagens arbeid mot mobbing og krenkelser	8
Læring	9
Barnehagens arbeid med språk	10
Skolestarterne	11
Fokusområde	11
Progresjon	12
Utviklingsarbeid	13
Tilvenning og overganger	14
Vurdering	15
Dagsrytme	16
Foreldresamarbeid	17
Praktiske opplysninger og forventninger	19
Tradisjoner	20

Årsplanen ligger til grunn for all planlegging for alle barna i barnehagen gjennom året.

Vi har barn med drømmer, og verktøy til å nå dem.

Gjennom å ta barnas innspill på alvor, og være opptatt av det de er opptatt av kan vi håpe på å få et innblikk i deres verden. Dette gjøres bare ved å bygge nære og trygge relasjoner. Hva ønsker barn å leke og lære noe om? Barn ønsker å lære om det som omgir dem, det de er opptatt av der og da. Derfor blir vår rolle viktig i forhold til å være med å skape drømmer sammen med barna og å kunne bistå dem i det de trenger av kunnskap og ferdigheter for å komme nærmere sine drømmer.

Sammen med foreldrene overfører vi verdier og holdninger i alt vi sier og gjør. Derfor er det viktig at vi er sammen om å skape gode, trygge rom for tanker, handlinger og kreativitet, og at barna lærer tidlig at de blir regnet med i forhold som omhandler dem. Gjennom å være en lekende og kreativ voksen som lytter til det barnet formidler kan vi sette ideer ut i livet slik at ønsker og drømmer kan ta form. Vår visjon må sees i sammenheng med barnehagens samfunnsmandat.

Barnehagens samfunnsmandat

Når noen gis et mandat innebærer det at det gis, innenfor et definert område, en fullmakt til å bestyre og bestemme saker som angår dette området. Samfunnsmandat kan derfor forstås som en fullmakt samfunnet gir barnehagen til å bestyre, påvirke eller forvalte noe som samfunnet ønsker skal forvaltes.

Barnehageloven §1 sier:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

- Begrepene i formålsparagrafen skal gis innhold og evalueres opp mot arbeidet med barna.

Barns medvirkning

Å arbeide med barns medvirkning, handler ikke om å finne frem til bestemte metoder, men om hvordan vi som voksne tenker om, og ser på barn. Det er holdningene våre som leder frem til en medvirkningspraksis. Det er barnas møte med de voksne og barnehagens organisering som blir avgjørende for om det blir medvirkning eller ikke.

Barnehagen ser på medvirkning som et relasjonelt begrep. Det vil si at barnas stemmer balanseres mot hverandre, og mot de voksnes stemmer. *Med* i medvirkning sees på som *sammen med noen*. *Virkning* forstår vi som at det skal *føre til noe*. Vi søker å se på medvirkning som en etisk verdi. Dvs. at vi legger merke til, og lar oss berøre av barnas kommunikasjon og samværsformer og tar det med oss inn i etiske refleksjoner om eget arbeid og planlegging av hverdagene. Vi bestreber oss på at arbeidet med barns medvirkning gir seg utslag i våre væremåter og handlinger mot/sammen med barn og foresatte.

Medvirkning handler altså om å bli spurt, bli lyttet til og akseptert som kompetente. Personalet lar seg påvirke og lytter til barns synspunkter og behov. Samtidig kommer vi sammen fram til gode løsninger.

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag og gruppens fellesliv.

Når man får virke sammen (medvirkning) er man med på å danne sin identitet. Man er med å forme barnehagens kultur som igjen påvirker hvem man er/blir. Her og nå perspektivet er viktig å ta for personalet. Det er i dag vi er her, det er i dag vi opplever noe som setter spor i morgen.

- Personalet retter blikket mot nærhet og relasjon, og skal oppdage hva barn er opptatt av med utgangspunkt i hvor de er i rommet, hvor de retter blikket, hvem de søker kontakt med, hvordan de beveger seg osv. Igjennom disse oppdagelsene skal barnehagen planlegge arbeide sitt
- Barna skal også tas med i planleggingen gjennom å bli spurt direkte der hvor modning og språk tilsier det.
- Materialer og bilder av ulike lekemateriell skal fotograferes og presenteres for og henge oppe i barnas høyde slik at det er mulig for dem å signalisere til voksne hva de ønsker holde på med.
- Personalet skal møblere rommet, sette fram utstyr til lek og eksperimentering som gir rike muligheter til å delta i medvirkning på alle nivåer uansett barnets alder og modningsnivå.

Lek

Leken setter virkeligheten til side

Barnet har en iboende skapende kraft. Det kan ved hjelp av sin fantasi sette virkeligheten til side og definere sin egen virkelighet, en liten stund. I denne liksom-verdenen gjelder ikke hverdagens normer og harde konsekvenser. Her kan barnet utforske og utprøve uten at det mister kontrollen.

I leken har barnet kontroll

Barnets deltakelse i leken er kontrollert av barnet selv. Det kan altså bestemme når og om de vil gå ut og inn i rolle.

Barnet deltar selv i utformingen av egen og andres rolle, og er med på å drive leken fremover.

Samspill og kommunikasjon i leken

I leken gis signalet "Dette er lek. Det som skjer innenfor denne rammen er ikke på ordentlig."

Det er lekens iboende form som forteller barnet dette. Barnet må kommunisere på flere plan, og forstå de reglene som etableres underveis. I en rollelek med flere barn kan det være ganske komplisert informasjon barnet må håndtere for at leken skal fungere godt for alle. Læring om kommunikasjon og andres behov er kanskje lekens mest åpenbare læringsområde.

Lek er indremotivert

Dette at leken motiveres innenfra er en viktig dimensjon. Det er barnets lyst, ønske, behov eller spenning som utløser leken. Det at barnet har en egenmotivert drivkraft mot ulike typer lekaktiviteter, skaper motivasjon for den læringen leken kan generere. Leken gjentas også ofte, noe som vil kunne føre til forsterking av læringen.

Vi ser her at leken skaper en generering til læring. Det som blir viktig for oss er det lystbetonte som ligger i leken. Det at det er gøy og at det lekes for lekens egen skyld og pga av lysten til å leke. Når leken er fri fra voksnes spørsmål og korrigerende kommentarer kan fantasien få jobbe fritt og det kreative barnet får utvikle seg.

Å være en voksen medleker er vanskelig. Har vi glemt spillreglene som finnes i leken kanskje? Her har vi som personal en "jobb og gjøre" nemlig å legge bort hemninger, legge bort ting vi skulle ha gjort, ting vi kanskje tror er viktigere. Se barnet og lære oss at det er her og nå som livet leves og lekes, og så derigjennom læres.

- Barna i Bergenhus barnehage har et rikt og variert lekemiljø. De har tid til å fordype seg i leken over tid, og de får rikelig med inspirasjon fra omgivelsene de beveger seg i.
- Barnehagen gir tilgang til utkledding og rekvisitter som kan brukes i leken. Disse er slik at de kan også gjenbrukes til ulike lek.

- Barnehagen har tid og rom til forskjellige typer lek. Vi flekser på både dagsrytme og ukerytme i forhold til hvordan leken er.
- Barnehagen er nøye med å se på rommene og hvordan de kan innredes i forhold til de temaene barna til en hver tid er opptatt av.
- Barnehagen er en inspirasjonskilde. Personalet setter opp små «teaterforestillinger» rundt temaer barna er opptatt av. Vi legger ut «spor» slik at undring og fantasi oppstår.
- Personalet deltar og er støttespillere for barn som ønsker og trenger hjelp i leken.

Omsorg

Det essensielle i omsorg ligger i relasjonen mellom den som gir omsorg og den som mottar omsorg. Omsorg er alltid karakterisert som en bevegelse bort fra selvet. Da kan man ikke ta utgangspunkt i seg selv, hva en selv føler den andre trenger, og gjennom hva en føler en selv hadde trengt, men se den andes behov og handle på vegne av dette. (Noddings, 2003) Omsorg handler altså om og tre ut av vår egen referanseramme inn i den andres. Vår oppmerksomhet er rettet mot omsorgsmottakeren, ikke oss selv. Grunnen til at vi handler, kommer både fra den andres ønsker og behov, og hva situasjonen konkret krever. Å handle omsorgsfullt er derfor ikke å handle etter ferdige regler, men etter følelser og hensyn. Man handler på vegne av en bestemt person i en bestemt setting, og derfor kan måten å handle på variere

I rammeplanens fagområde Etikk, religion, filosofi ligger det et potensial som binder omsorgsfellesskapet og læringsfellesskapet sammen. Det ene utelukker ikke det andre – de forutsetter faktisk hverandre.

- Omsorg har etiske dimensjoner – det handler om vårt syn på barn og ikke minst hvilke valg vi gjør, en dimensjon som kan være mer eller mindre ubevisst til stede.
- Etisk omsorg er omsorg som gis i situasjoner der mennesker ikke er knyttet til hverandre gjennom følelsesmessige bånd, men der det likevel fordres at man viser omsorg.
- Profesjonell omsorg handler om at vi som voksne er i stand til å se, bli berørt av og beveget i møte med barn og barns opplevelser. Det forutsetter at vi har evnen til fortløpende refleksjoner og vurderinger av hvordan man skal agere, og det fordrer at vi arbeider intensivt med yrkesetiske problemstillinger.

Omsorg og læring henger tett sammen. For omsorg er en forutsetning for at barn lærer. Kvaliteten på samspillet barna imellom, og mellom barn og voksne, blir igjen avgjørende for kvaliteten på læringen.

Danning

Oppdragelse har i stor grad til hensikt å overføre kunnskaper, verdier og holdninger til barna som om de var blanke ark. Danning derimot, skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne. De kan ikke manipuleres til å gjøre og tenke som den som oppdrar.

Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger *sammen*, gjennom dialog, hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess. For å ha gode dannelsesprosesser i barnehagen er det viktig at voksne viser respekt for den kommunikasjonen som barna har og interesse for det de sier.

Den voksnes rolle er å bli en god samtalepartner, samhandlingspartner og veileder, og ikke minst vite når man som voksen må være tilstede. Det handler om å vise at man er interessert i å høre hva barna har å si og stille gode og åpne spørsmål.

Noe av de viktigste i dannelsesprosessen er å gi barna god selvfølelse, og at de gjennom den kan forstå både seg selv og andre.

- Jeg får bekreftet mine tanker og følelser → Jeg kjenner meg selv.
- Andre tar meg på alvor → Jeg er viktig.
- Andre viser meg tillit → Jeg er et godt menneske.
- Jeg får mulighet til å bidra → Jeg er viktig for fellesskapet.
- Jeg får oppgaver jeg kan mestre → Jeg er kompetent.

Dette er selve grunnlaget for god selvfølelse. Derfor handler det om å skape flest mulig situasjoner hvor barna trekker disse konklusjonene om seg selv, Det kreves høy grad av tilstedeværelse og relasjonskompetanse hos personalet.

Barnehagens arbeid mot mobbing og krenkelse

Mobbing kan involvere flere forskjellige former for handlinger, og det kan skilles mellom direkte og indirekte mobbing.

Direkte mobbing knyttes til fysisk mobbing som å puffe, slå, sparke eller kaste stein på en annen, mens verbal mobbing kan være trusler om fysiske angrep, for eksempel å true om å puffe en annen av en sykkel dersom vedkommende ikke får den. Direkte former som slag, spark, kalling og trusler kan vanskelig skjules fordi det ofte foregår ganske høyløyt.

Med indirekte mobbing eller sosial mobbing forstår vi handlinger som utføres stort sett med hjelp av skjulte metoder eller på måter som kan være vanskelig å oppdage for voksne. Mobbingen utøves i sosiale sammenhenger, ikke som fysiske angrep, men for eksempel som en del av forhandlinger i lek. Der er som oftest ingen skrik og bråk knyttet til indirekte mobbing. For eksempel når barn leker. Den indirekte eller usynlige mobbingen kan være sosiale utstøtelseskoder som krypteres.

For å forebygge at mobbing skjer i barnehagen skal barnehagen:

- Skape et trygt og godt miljø for alle
- Sikre at hvert barn blir sett og møtt av voksne
- Ha en aktiv holdning mot mobbing
- Ha et nært samarbeid med hjemmet.
- Ha tydelige verdier og være anerkjennende i møte med barnet.
- Mobbing som tema skal inngå i barnehagens møtevirksomhet med personalet og med foreldre.

Vi skal hjelpe barna til å:

- Utvikle kunnskap og holdninger om hvordan man kan være mot hverandre for å ha det fint.
- Gi barna redskaper for hvordan de kan beskytte seg mot mobbing. Hvordan de kan si ifra at STOPP, dette vil jeg ikke være med på. F eks. med håndbevegelse

Andre tiltak:

- Personalet skal delta i lek både som leker og som observatør for kartlegging av miljøet.
- Bruke samlinger og hverdagssituasjoner for å samtale og vise hva vennskap kan være.
- Gi alle barn felles opplevelser slik at de har felles referanserammer i forhold til lek, samtale etc.
- Personalet skal være bevisste hvordan relasjonene i personalgruppa "lærer" barn om vennskap.
- Bruke litteratur som fokuserer på gode relasjoner.
- Bruke drama, musikk og fortellerglede som virkemiddel gjennom at voksne dramatiserer for barn.
- Ha mot til å ta opp med foresatte når vi ser utestengning.

Læring

Læring henger tett sammen med leken. Hva lærer barn i leken? I tillegg til å være en aktivitet med stor egenverdi for barnet selv, har leken noen «bieffekter» som knyttes til barnehagen som utdanningsinstitusjon. Gjennom leken utvikler barn seg sosialt, motorisk, språklig og kognitivt. Leken er identitetsskapende og bidrar til at barn får en forståelse av seg selv på en rekke ulikeområder.

Å skape rom for leken, og å ha ansatte som kan mye om lek, er å ta på alvor noe av det som er aller viktigst for barn. Både her og nå, og som grunnlag for videre utvikling og læring.

Videre får barna språkkompetanse, samarbeidskompetanse og de lærer å ta andres perspektiv. Barna får også erfaringer fra allsidige fagområder som de møter igjen i senere utdanning. Barna skal få tro på egen mestring, få utvikle sin nysgjerrighet og stimulert lysten på videre læring. Gjennom et stort tilfang av erfaringer og opplevelser får barna mange knagger å feste ny kunnskap på.

Barnehagens rammeplan har mål som sier hva slags kompetanse barnehagen skal arbeide for at barn skal oppnå. Disse målene er formulert på måter som tar høyde for at barn lærer på ulikt vis og at de også kan lære forskjellige ting av samme aktivitet. Barn lærer ut fra det ståstedet de har selv, sine erfaringer, kunnskaper og interesser. Derfor er det stor aksept for at barn i barnehagen lærer ulike ferdigheter og kunnskaper, men dette må balanseres mot målet om at alle skal ha de grunnleggende ferdigheter og kunnskaper som de trenger for å mestre livet sitt her og nå og i nærmeste framtid.

Hvordan lærer barn i barnehagen?

Barnehagebarn lærer best i samhandling og samtale med andre, i et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø. Lek med jevnaldrende og relasjonen til de ansatte står helt sentralt.

Læringens kontekst har betydning for hva barn lærer. Læring oppleves som oftest meningsfull for barnet av andre grunner enn at de lærer.

For å skape gode læringsmiljøer tar barnehagelærere utgangspunkt i barns interesser og hva barn trenger å kunne noe om.

Ettersom barns læring fremmes i relasjon med andre, er barnehagelærerens arbeid med vennsapsrelasjoner, lek og omsorg en viktig del av tilretteleggingen for gode læringsprosesser. Forskning viser at godt arbeid med relasjoner er blant det aller viktigste for barns læringsprosesser. Barnehagelæreren har ansvar for å skape en god relasjon mellom seg selv og barnet. Alle som arbeider i barnehagen har også ansvaret for å skape et godt psykososialt klima preget av tillit og omsorg mellom barn og ansatte. En slik base er en forutsetning for at barnehagelæreren skal kunne utfordre barnet og bidra til at han eller hun tør å søke nye utfordringer og gå inn i nye og ukjente lærings situasjoner.

Barnehagens arbeid med språk

Barn bruker språket sitt til å uttrykke følelser og ønsker og til å dele erfaringer, løse konflikter, og å skape positive relasjoner i lek. Språk er også mye mer enn bare ord. Språk er bilder, det er musikk og det er kropp og handling.

I barnehagen tilbyr vi et rikt og variert språkmiljø. Dette gjør vi gjennom å:

1. Være nær barna og være gode samtalepartnere for dem.

De aller minste trenger voksne som kan tolke uttrykk som ikke er ordsatt. Det er blikk, lyder og gestikulering. Denne formen for kommunikasjon har vi ingen forutsetning for å kunne forstå uten å være nær, og å ha en god relasjon til barnet. Det samme vil gjelde for de større barna. Om det ikke finnes noen relasjon vil heller ikke barnet ønske å henvende seg til oss. Barnet må føle seg trygg med oss som voksenpersoner for å dele uttrykk, tanker og meninger med oss.

2. Gi et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser, som igjen skal gi inspirasjon til lek og nyskaping.

Vi arbeider med litteraturformidling på ulike måter. Foruten og helt konkret lese bøker sammen en og en eller fler i en liten gruppe, arbeider personalet med drama når de formidler innhold de og barna er opptatt av. Vi illustrerer med musikk og ulike konkrete fra fortellinger og bøker. Ulike uttrykk av samme bok eller fortelling gjør at barna får ulike opplevelser som de tar med seg videre inn i leken, både for å bearbeide det de har hørt, og for å ta leken videre. Derigjennom utvider de også sitt ordforråd.

3. Vi gir barna tid

Vi opplever stadig at barn tenker mer enn de har språk til å uttrykke det med. De «krøller seg» rundt ordene, og for oss kan det høres ut som de tøyser på en måte, men det er her vi må inn å lytte og huske fra forrige tur i forrige uke. Gjør du det kan du finne sammenhengene og hjelpe barna med de ordene de leter etter. Her bygges det språkkompetanse.

- Vi bygger rom som gir språkstimulering.

Møbler, vegger og annen rekvisita skal vise tydelig at det jobbes språkforsterkende. Disse miljøene endres i takt med at barna leder oss andre veier. (Barns medvirkning) Møblene skal kunne flyttes på og brukes til forskjellige ting ettersom barna trenger dette i sin lek. Vi har bøker tilgjengelige og det er sittegrupper med avskjerming for å kunne lese høyt.

- Under måltidene gis det spesiell oppmerksomhet rundt samtalen.

Å sitte sammen rundt et felles måltid skaper gode rom for samtaler. Vi «trener» oppmerksomhet mellom barna, «å lytte til hva den andre sier» Vi stiller åpne og undrende spørsmål.

- Personalet kan grunnleggende tegn gjennom aktivt arbeid med "tegn til tale".

Skolestarterne

Vi skal gjennom arbeidet i skolestartergruppa blant annet bidra til at overgang mellom skole og barnehage blir best mulig. Vi skal legge til rette for at alle føler mestring i det de holder på med. Tilbudet skal være lekrelatert og læringsarenaen skal være både inne og ute. Barnegruppa i år består av 13 barn fra både Lilla og Rosa avdeling. De vil ha samlinger på onsdager.

Barn lærer på forskjellige måter og det er derfor viktig at vi har ulike innfallsvinkler på det vi holder på med. Skolestarterne skal få tid og mulighet til oppgaver som gir mestringsfølelse og selvtillit. Vi skal ha fokus på barnas positive sider og de skal føle seg trygge i det de gjør, samtidig som de skal kjenne litt på noen utfordringer.

Våre hovedtanker med skolestartergruppen er at vi ønsker å bidra til at barna er trygge i seg selv, at de er nysgjerrige, utforskende og at de føler en tilhørighet til et fellesskap.

1: Skolestarterne skal få et rikt og variert språkmiljø i gruppa.

God språklig bevissthet gir godt grunnlag for lese- og skriveopplæring. Målet er at de skal danne et godt utgangspunkt for dette og nysgjerrigheten skal vekkes. Gode kommunikasjonsferdigheter skaper også vennskap og er et viktig redskap for å kunne medvirke i sin egen hverdag.

2: Skolestarterne skal bli kjent med geometri og tall.

Barn er tidlig opptatt av tall, former og de jakter på sammenhenger. Det er derfor viktig å oppmuntre til barns til egen utforsking.

3: Skolestarterne skal få undersøke og undre seg.

Denne aldersgruppa er undrende og liker å prøve ut og forske. Rammeplan sier blant annet at gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Barna skal få en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.

4: Skolestarterne skal få kjenne på bevegelsesglede, naturopplevelser og mentalt og sosialt velvære.

5: Skolestarterne skal føle at de blir sett og hørt. At deres stemme utgjør en forskjell og at de kan være med å påvirke hva som skal skje i skolegruppa.

Barnehagens fokusområde

I år som i fjor har vi fokus på fortellerglede. Å kunne uttrykke seg muntlig er en viktig kunnskap å ha med seg. Både her og nå og opp igjennom livet vil det å kunne sette ord og bevegelse på opplevelser, tanker og følelser være helt essensielt.

Gjennom at personalet benytter seg av ulike fortellerteknikker vil barna få oppleve gode barnebøker og muntlig fortellertradisjon. Vi starter opp med utgangspunkt i boka Mauritz og den store barnålkriegen av Geir Lystrup. Vi skal fortsatt bruke drama som metode, men også se på mulighetene for å digitalisere egne og andres fortellinger. Vi skal filme, ta opp lyd og snakke inn tekst som barna skaper. Vi skal lage «forestillinger» av, med og for barn hvor de får prøve å ha en rolle ut i mot et publikum dersom det er naturlig. Alle skal få delta med det de ønsker. Viktig å påpeke at vi trenger alle roller i en «oppsetning» noen må lage kulisser,

noen må ha ansvar for lys, lyd og kostymer. Her skal alle få kjenne på mestring og tilhørighet.

Barna skal i enda større grad få sette preg på avdelingens fysiske innhold og utseende. Hva slags lekemateriell trenger de? Hvor vil de være? Personalet skal i større grad ta barna med i denne planleggingen.

Progresjon

Barnehagen skal legge til rette for at hvert enkelt barn føler mestring og utvikler seg i sitt tempo. Ingen barn er like selv om de er i samme alder. Dette gjør at man ikke kan si at 2 åringen skal kunne det, og 4 åringen skal kunne det osv. Når personalet tar utgangspunkt i barnets/gruppas interesser og ståsted må arbeidsmåtene bli forskjellig for hvert enkelt barn. Eksempel: Personalet legger opp til en felles aktivitet/opplevelse. Barn i ulik alder og modning er med. Her vil barna ta til seg ulikt. De vil oppleve det vi formidler forskjellig selv om alle er gitt den «samme opplevelsen» Barna tar med seg den forståelsen og den kunnskapen de har fra før inn i opplevelsen, og trenger stimuli ut ifra seg selv og ikke en gitt definisjon av hva det burde kunne ved en gitt alder. Personalet skal kunne følge opp og utvide det barnet allerede er opptatt av og derigjennom planlegge og tilrettelegge for utvikling så nært barnets ståsted som mulig. Samtidig må de få strekke seg og utvikle sin kunnskap videre. Dette gir da barnet mulighet til å medvirke i sin egen progresjon.

Vi skaper progresjon gjennom og ukentlig ha fokus på enkeltbarn og gruppe på avdelingsmøter. Vi deler vår kunnskap om barna som er hos oss og legger planer utifra vår tolkning av hvor barnet er i sin utvikling. Tolkning er et viktig stikkord her, sammen med deling. Man kan ha ulik oppfatning av barnegruppa og det er derfor viktig at vi reflekterer over hvorfor man sitter inne med en bestemt oppfatning slik at den blir så fullstendig som mulig. Her igjen kommer relasjonsbegrepet inn, man må ha en trygg og sterk relasjon til barnet for å kunne fange så mange elementer/egenskaper som mulig for igjen å kunne legge til rette for progresjon. Dette betyr at man på forhånd ikke kan lage planer for barna, men at de blir til underveis gjennom årene de går her.

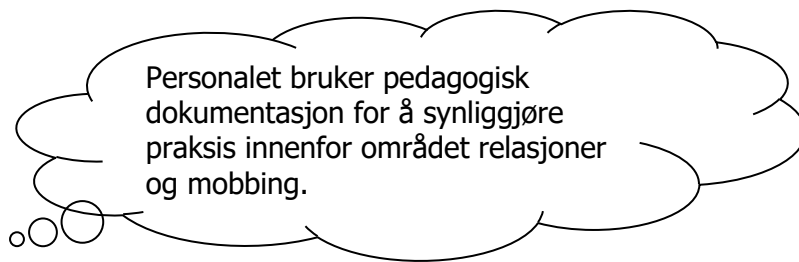
For å se dette bruker vi pedagogisk dokumentasjon som verktøy.

Utviklingsarbeid

Menneskene i Bergenhus barnehage, store som små, er i en kontinuerlig utvikling. Her står ingen stille men er i prosesser som hele tiden fører til utvikling i våre handlingsmønstre, holdninger og syn på barn. Vi diskuterer og reflekterer over hendelser og opplevelser sammen i personalgruppa, slik at dagene fører til meningsskapning og gir vekst og utvikling for alle som er innom barnehagen.

Vi har startet på et arbeid hvor vi arbeider med å bruke pedagogisk dokumentasjon som et verktøy for læring og utvikling om barnehagens praksis. Barnehageåret 2018-2019 skal vi fortsette å ha fokus på å tilegne oss relasjonskompetanse med spesifikt fokus på mobbing og krenkelse

MÅL

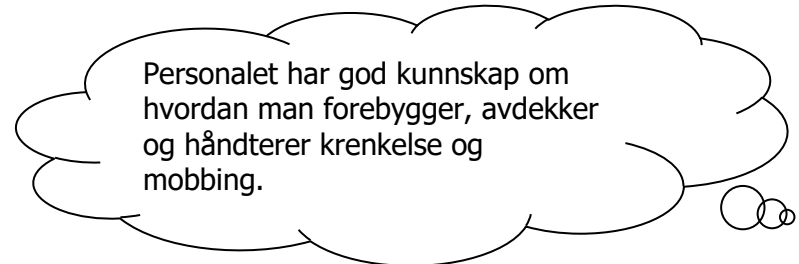

Tiltak:

- Personalmøtene har en egen bolk hvor vi legger fram dokumentasjon og reflekterer rundt denne.
- Avdelingen skal jobbe på samme måten på møtene sine

Ansvar for ledelse av arbeidet er styrer og pedagogiske ledere.

MÅL

Tiltak:

- Gjennomfører kurs med pedagogisk forum om mobbing i barnehagen.
- Går inn i definisjoner av krenkelse og mobbing og ser hva det betyr for oss.
- Vi bruker IGP og pedagogisk dokumentasjon som verktøy til å reflektere over egne handlinger og holdninger, og hvordan dette har innvirkning på hvem vi er sammen med barn.

Ansvar for ledelse av arbeidet er styrer og pedagogiske ledere

Tilvenning og overganger

Barnehagen skal sikre at barna får en god start når det begynner i barnehagen eller bytter avdeling.

- Når nye barn starter i barnehagen

Foreldrene får et velkomstbrev sammen med helseskjema og godkjenningsskjema som skal fylles ut og tas med til barnehagen ved oppstart.

Foreldrene til nye barn blir invitert til et bli-kjent foreldremøte i juni. Her deltar de pedagogiske lederne som får nye barn på avdelingen sin, samt styrer. Det blir gitt en kort informasjon om barnehagens grunnleggende tanker av styrer, og barnehagens årsplan blir delt ut før foreldrene kan gå å bli kjent med rommene i barnehagen og uteområdet.

Pedagogisk leder informerer om hva som er viktig å tenke på når man starter opp til høsten. Foreldrene kan stille spørsmål om alt de måtte lure på.

Vi oppfordrer at foreldrene setter av god tid til tilvenning for barnet sitt. Gjennom sommeren kan det tas kontakt for å komme og besøke oss og være med oss ute eller inne. Og ved oppstart i august har vi følgende plan:

Første dagen

Foreldrene får et tidspunkt av oss slik at ikke alle helt nye kommer samtidig. Dette for å kunne gi barnet og foreldrene en god og rolig start. Det er ofte fortsatt mange spørsmål så vår opplevelse er at foreldrene trenger tid også med personalet. Den første dagen går foreldrene ikke fra barnet men er med i hverdagen i barnehagen. De stiller og legger selv og sitter sammen med barnet om det skal spise.

Andre dagen

Foreldrene kommer til et fastsatt klokkeslett og fortsetter å bli kjent med andre barn, personal og rommene. Denne dagen er barnet mer sammen med en voksen fra barnehagen, og foreldrene kan eventuelt avtale å gå en liten tur, eller sitte en stund på personalrommet. Foreldrene er med når en ansatt steller barnet og legger det om det skal sove.

Tredje dagen

Foreldrene kommer til et fastsatt klokkeslett, og kan gå og bli borte et par timer. Personalet steller og legger barnet.

Alt dette er bare en foreløpig plan. Alle barn er forskjellig og trenger ulik tid til å føle trygghet og tilhørighet. Tre dager er lite, men det er ofte den tiden arbeidsgivere har satt av til fri for foreldre til barnehagetilvenning. Vi oppfordrer å bruke noe lengre tid. Vi ser uansett på ulike løsninger helt individuelt.

Barnehagen har ikke en fast tilknytningsperson til hvert barn. Dette fordi vi tenker at hvert barn skal få velge den de vil knytte seg til. Ikke alle liker alle, noen faller for den ene, andre for den andre og vi mener det er viktig at det skal være barnets valg. Vi ser hvem barnet søker seg til og når det oppstår en tilknytningskontakt viderefører vi den. Vi i personalgruppa har arbeidet med disse spørsmålene og har kommet fram til at dette fungerer godt. Når dette er sagt vil det være en person som tar imot foreldrene når de kommer og som har den nærmeste kontakten de første dagene slik at de ikke skal føle at de må gi samme informasjon til alle ansatte om barnet deres. Vi har rutiner på hvordan vi deler viktig informasjon med alle som trenger å vite.

Her er en film om tilvenning i barnehagen laget av udir. <https://vimeo.com/137748962>

- Når barn bytter avdeling

Alle overganger kan være sårbare og for å gjøre den best mulig gjør vi dette på følgende måte.

Innen 1. juni skal alle overganger være meldt til foresatte. Vi informerer også om hvilke andre barn fra småbarnsavdelingen som skal være med over på gitte avdeling.

I løpet av juni er alle barn som skal gå over til Lilla og Rosa avd. med på den nye avdelingen for å leke og å spise sammen med en voksen fra Blå. Vi anbefaler også at foresatte besøker avdelingen sammen med barnet ved f.eks. henting.

Fra 1. august møter barnet på den nye avdelingen og blir tatt imot av en navngitt ansatt som sørger for at all informasjon blir gitt og at dere blir vist rundt dersom det ikke er gjort på sommeren. Vi gir beskjed i vigilo hvem som er kontaktpersonen de første dagene på ny avdeling. Barnet kan når som helst få besøke sin gamle avdeling og de voksne der.

- Når barn skal begynne på skolen.

Rakkestad kommune har utarbeidet retningslinjer om hvordan samarbeidet og overgangen skal være fra barnehage til skole. Tiltakene skal bidra til å gjøre overgangen så forutsigbar som mulig både for barnet og foresatte.

I desember får foresatte en informasjons-brosjyre om overgang mellom barnehage og skole samt prosedyrebeskrivelse av samarbeidet.

Bergenhus barnehage besøker skolene som barna til enhver tid tilhører minst en gang på våren. Vi jobber også for å få lærere fra 1. klasse til å komme på besøk i skolegruppa en gang på våren.

Vurdering

Vi som jobber i barnehage, iakttar og deltar i barnas aktiviteter. Vi dokumenterer prosessene med bilder, tekst og «produkter.» Dette synes på vegger, i foreldrebrev og på vigilo. Denne dokumentasjonen gir oss mulighet til å studere, reflekter og samtale om arbeidet vårt både i personalgruppa, foreldregruppa og med barna. For barna er dette en mulighet til å forlenge opplevelser og å fremme videre skaperglede. I personalgruppa er denne dokumentasjonen med på å evaluere arbeidet vårt opp mot barn og foreldres opplevelse, og vår egen refleksjon om hvordan vi arbeider opp mot årsplan og rammeplan.

Vurdering av barnehagens arbeid

- Ukentlig på avdelingsmøtet
- Egne fagmøter
- Observasjon på avdelingen
- Refleksjonsmøter/ pedagogisk dokumentasjon
- Brukerundersøkelser
- Foreldresamtaler

Hva skal vurderes

- Det enkeltes barns trivsel og utvikling, og barnegruppas fungering
- Barnehagens innhold i forholdt til Rammeplanen og årsplanens mål
- Personal og foreldresamarbeid

Dokumentasjon

- Planer
- Referater
- Bilder
- Praksisfortellinger
- Brukerundersøkelser
- Årsrapporter

Dagsrytme

Det å ha noen faste rammer i barnehagedagen, bidrar til trygghet og forutsigbarhet for barna og gjør det også lettere for dem å planlegge sin egen dag. Innenfor dagsrytmen er det muligheter for fleksibilitet og variasjon. Vi beskriver her noen av de "milepælene" en vanlig barnehagedag består av.

Barnehagens åpningstid: 6.45-17.00

Vi har "flytende frokost" fra kl. 06.45 til 09.00 så det kan hende den voksne er på kjøkkenet med de som spiser. Følg barnet helt inn. Dere har med matpakke, vi har melk og grønnsaker

- Vi skal ta i mot alle barna på morgenen, de minste kan velge å sitte på avdelingen.
- Gi foreldrene anledning til å formidle beskjeder og informasjon
- Hjelp foreldre og barn dersom avskjeden er vanskelig
- Gi barna anledning til å spise medbrakt frokost i hyggelige omgivelser

Fokustid (9.30-14.00)

- Denne tiden er fullt tilegnet barna. Her har vi samlinger, aktiviteter av forskjellige slag og turer m.m. (På tur spiser vi lunsj som oftest ute)

Tilby grønnsaker og frukt mellom måltidene

Lunsj (mellom 11. og 12.30)

Barnehagen serverer brødmat med sunt og variert pålegg, melk, vann og grønnsaker. Noen ganger har vi varm mat, gjerne grønnsakssuppe, fisk eller kylling.

- Sørge for at barna får et ernæringsmessig fullverdig måltid
- Lære barna enkle normer for god bordskikk med utgangspunkt i trivsel for alle
- Utnytte måltidsituasjonen til gode samtaler med barna.
- «Trene» på selvstendighet og begrepsforståelse.
- To barn, gode hjelpere, er med å dekke og gjøre det hyggelig på lunsjbordet.

Soving og hvile

De minste sover i vognene sine ute under tak. I samarbeid med foreldrene finner vi en god rytme for barnets hvile. Ingen dag er lik og barn kan ha forskjellig søvnbehov fra en dag til en annen.

- Gi barna ro og trygghet når de skal legge seg
- Gi barna ro, tid og voksenkontakt når de våkner
- Se til de barna som sover med jevne mellomrom

De eldre barna tilbys hvile gjennom hvordan rommet er organisert. Vi har sofa, store puter, tepper og madrasser. Vi har bøker, lydbøker og musikk å tilby.

- Se barna og tilby hvile
- Arrangere fortellerstunder
- Sørge for ro gjennom tilbudene vi har.

Fruktstund (14.30)

Her spiser vi det som er igjen i matboksen fra frokosten. Noen har også en yoghurt med. Barnehagen tilbyr frukt og grønnsaker samt enkel servering med knekkebrød og pålegg dersom det er behov for det

- Sørge for at barna får påfyll av energi
- Samle barna og ta en prat om dagens innhold

Henting

På slutten av dagen er det få ansatte på huset. Barna har behov for omsorg og oppmerksomhet, men vi ønsker også å gi foreldrene informasjon. Vår viktigste oppgave er:

- Prioritere barna som enda er i bhg.
- Gi barna omsorg og oppmerksomhet mot slutten av dagen
- Snakke med foreldrene om hvordan barnas dag har vært

Foreldresamarbeid

Barnehagens aller viktigste samarbeidspartnere er foreldrene. Grunnlaget for et godt samarbeid legges i den daglige kontakten når barna bringes og hentes. Denne kontakten betyr mye for oppbyggingen av et fortrolig forhold mellom hjemmet og barnehagen. Forholdet må bygge på åpenhet og tillit, og foreldrene må føle at de kan ta opp alt som opptar dem i forhold til barnet – selv om det innebærer kritikk av barnehagen.

For å skape et godt samarbeid med foreldrene har vi:

Foreldresamtaler

- I løpet av barnehageåret settes det av tid til fortrolige samtaler om det enkelte barn. En samtale for de som har 40-50 og 60 % plass, og to samtaler for de som har 80 og 100 % plass. Man kan selvfølgelig få flere om det er ønskelig.

Foreldremøter

- Disse er en arena hvor vi orienterer om barnehagens virksomhet og fremtidige planer. Her vil vi også at foreldrene skal komme med innspill og ønsker. Noen ganger har vi eksterne bidragsyttere. Foreldrene må gjerne komme med innspill i forhold til dette.

Foreldrerådet

- Består av foreldre/foresatte av samtlige barn i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme fellesinteressene til foreldrene, og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet velger en leder som sitter i 2 år ad gangen.

Samarbeidsutvalget (SU)

- Hvert år velger foreldre og de ansatte 2 representanter hver som sammen med styrer danner et samarbeidsutvalg. Kommunestyret oppnevner en politisk representant som skal følge barnehagen i valgperioden. Barnehagens styrer fungerer som sekretær for SU og har møte-, tale- og forslagsrett, men ingen stemmerett. SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. I barnehagen vår har vi seks foreldrerepresentanter i SU, men det er altså bare leder og nestleder i SU som har stemmerett.

Informasjon

- Hver uke blir det gitt ut avdelingsvise rapporter. Disse skal gi foreldrene et innblikk i hva barnehagen har jobbet med den siste perioden. Ukeplaner viser hvilke aktiviteter barnehagen legger opp til i neste periode. Samtidig ønsker vi å gi foreldrene et bilde av barnegruppa og hverdagslivet i barnehagen. Disse planene må sees som et supplement til barnehagens årsplan.

Foreldrearrangement

- I forbindelse med ulike fester og arrangement i barnehagetiden.

Vigilo

- Barnehagen har en foreldreportal hvor vi kommuniserer med dere om enkle beskjeder, avtaler om samtaler og registrering av barn som kommer og går. Her blir det også registrert når de små har sovet, og fått tørr bleie. Her legger vi ukeplaner, ukesrapporter fra avdelingene, samt rapporter fra aldersgrupper på tvers av avdelingene. Foresatte laster enkelt ned en app på mobilen og kan følge med på beskjeder der. Eller man kan bruke nettleseren på pc eller nettbrett for å se bilder og rapporter «bedre».

Ellers er den daglige muntlige informasjonen ved bringing og henting den aller beste, og som vi alle må benytte oss av.

Samarbeidsutvalget for 2018-2019 består av:

Mona Fosser

Leder

Mail: monafosser@yahoo.com

Tlf: 936 17 407

Fredrik Haaby

Foreldrerepresentant

Brita Carina Holter

Foreldrerepresentant

Eva Kathrine Langø

Foreldrerepresentant

Nina Merethe Karlsen

Vara

Laila Bredholt

barnehagelærer

Kirsten Lødengen

Fagarbeider

Martin Hereid Kristiansen

Politisk representant

Lena-Britt Bergby

Styrer

Taushetsplikt: Alle som arbeider i barnehagen har underskrevet taushetsløfte. All informasjon som blir gitt oss blir behandlet konfidensielt.

Alle som ønsker å søke om økning eller redusering av plass gjennom barnehageåret gjør dette elektronisk på skjemaer som de finner på kommunens hjemmesider.

<http://www.rakkestad.kommune.no/barnehage-og-skole.179671.no.html>

Praktiske opplysninger og forventinger

Plandager: 2018: Mandag 12. november. 2019: Onsdag 2.januar. Tirsdag 26. mars. Fredag 31.mai. Torsdag 15. og fredag 16. august.

- Ferie

Barnehagen har feriestengt to uker i juli, nærmere bestemt uke 29 og 30, og har 6 plandager i året. Disse plandagene utgjør en ferieuke. Ellers har vi åpent i alle skolens ferier. Onsdag før skjærtorsdag stenger vi kl. 12. Barnet skal ha 4 uker ferie i året.

- Kjøp av dag

For de som ikke går i barnehage hver dag er det mulig å kjøpe enkeltdager dersom det er ledig. Dersom barnet ditt skal ha fri en dag eller er syk, ring å gi beskjed, kanskje noen står og vil inn den dagen. Pris pr dag; 175,-

- "Ha med leker"

Barnet kan ha med bok, cd og spill. Små barn kan også ha med et kosedyr eller "klut" til trøst. Andre leker skal ikke være med i barnehagen.

- Bursdagsinvitasjoner

Vi ønsker ikke bursdagsinvitasjoner utdelt i barnehagen. Dere kan skrive dere på en adresseliste som blir hengt opp i gangen. Denne gis ut til alle foreldre slik at dere blant annet kan sende bursdagsinvitasjoner i posten.

- Sykdom

Ved **mye** sykdom blant barna, som oftest diaré og oppkast, skal barnet være hjemme 48 timer etter siste oppkast, diaré eller feberfri. Dette anbefales av Norsk folkehelse.

- Medisinering

Medisinering av det enkelte barn skal avtales skriftlig mellom foresatte og barnehagen. Avtalen skal utformes på utarbeidet skjema. Personalet som overlates oppgaven med legemiddelhåndtering skal ha nødvendig opplæring fra foresatte og eventuelt helsesøster/lege.

- Fravær og henting

Gi beskjed på vigilo når barnet ikke kommer i barnehagen. Gi også beskjed om det er andre enn foresatte som skal hente

- Klær og utstyr

Alle klær og skotøy skal merkes med navnet til barnet. Sjekk utetøy hver dag om det er møkkete og bør tas med hjem til vask. Sjekk kassen med skifttøy om du må fylle på. Det samme gjelder bleier. Ha ikke *for* mye klær med. Garderobene er små og vi kan ikke "lagre" klær.

- Fortell oss

Si fra til pedagogisk leder eller styrer dersom det er noe dere er misfornøyd med eller ellers vil bidra med. Det er viktig for oss å få vite om dette, ellers er det vanskelig å rette opp i feil.

- Fotografering

Det er ikke lov å fotografere barn i barnehagen. Unntaket er når det er arrangementer tilknyttet barnehagen, som juletreff, sommerfest, påskefrokost etc. Bruk nettvett. Det er ikke lov til å legge ut bilder på internett av andres barn uten foreldrenes samtykke.

Tradisjoner

Høstfest 17. Oktober (for alle)

- I oktober inviterer vi alle generasjoner på fest. Barna lager grønnsaksuppe og baker "grønnsakskaker". Dette er en hyllest til markens grøde og samtidig selger barna "kunst" de selv har laget og pengene går til et veldedig formål.

Lucia feiring 13. Desember (for alle)

- Vi har på forhånd øvd på luciasangen, og bakt lussekatter. Førskolegruppa går i luciagog i hvite kapper, lys og glitter. Dere foreldre blir invitert til å overvære det hele, og barna serverer lussekatter og annen julebakst.

Lysfest 21. Desember (for alle)

- Vi tenner lys på uteområdet, brenner bål og serverer grøt ute.

Julevandring (De som ikke har dag har med seg foresatt)

- Hvert år får 3-5 ringene innbydelse fra Rakkestad kirke om å komme og være aktivt med i juleevangeliet. Barn og voksne får utdelt roller fra historien rundt Jesus fødsel. Det hele bærer preg av en god stemning. Dato kommer senere.

Juletreffest 10. Desember

- Hvert år arrangerer foreldrene til førskolegruppa juletreffest i kommunens festsal. Leder i su har ansvaret for å sette opp et møte for planlegging av dette.

Vinteraktivitetsdag januar/februar

- Denne dagen lager vi løyper og pynter med flagg og nummererte rygger. Vi går på ski og aker sammen og alle får premie. Vi koser oss også med grilling på barnehagens store grillplass.

Karneval 15. Februar (for alle)

- Vi slipper fantasien løs og kler oss i spennende kreasjoner. Vi har musikkstund, skattejakt og andre leker og selvfølgelig "karnevalsmat".

Påskevandring (De som ikke har dag har med seg foresatt)

- I likhet med julevandring i desember får vi igjen en invitasjon om å delta i kirken for å "spille" påskefortellingen. Vi er meget fornøyd med hvordan Rakkestad kirke lager dette opplegget, med fokus på varme og en god slutt. Dette er også bare for 3-5 åringene våre.

Påskefrokost 12. april (for alle, med foresatte)

- Vi dekker et nydelig frokostbord og ber foresatte eller "stedfortredere" med søsken til å spise med oss.

Sommerfest 5. Juni (for alle)

- Sommerfest i barnehagen med grilling, underholdning og ikke minst utdeling av permer til de barna som slutter. Vi inviterer også foreldre til nye barn som skal starte i august 2019.